

Eens een politieman, altijd een politieman. Deze uitspraak gaat in ieder geval op voor de inmiddels 85-jarige Ton Reinds. En het lijkt erop dat hij dit gedeelte van zijn DNA heeft doorgegeven aan de generatie die hem aanspreekt met opa. Kleinzonen Jelle Jansen en Martijn Hebbink (34 en 31) traden in zijn voetsporen. Tot genoeg van hun opa overigens. Zij zijn nu zo'n 12,5 jaar bij de politie.

‘DE POLITIE IS GEEN BEDRIJF!’

Opa Ton Reinds en kleinzoon Jelle Jansen

Eens lid van de vakbond, altijd lid van de vakbond. Jelle en Martijn zijn al een tijd lid van de NPB. Opa is dat al ruim 60 jaar! 'En daarvoor was ik al acht jaar lid van de grafische vakbond, omdat ik voordat ik aan de opleiding bij de politie begon als offsetdrukker in een drukkerij werkte.' Van het belang van een vakbond voor de politiemensen zijn ze allebei overtuigd. Reinds: 'Je staat er dan niet alleen voor als je in conflict komt met de werkgever. De NPB is goed georganiseerd en kan specialisten inzetten. Ik heb in mijn tijd als politieman ervaren hoe belangrijk dat kan zijn. Daarom ondersteun ik nog steeds de vakbond. Ik blijf lid.' Kleinzoon Jelle knikt instemmend. 'Volgens mij kan een organisatie met ruim 60.000 werknemers niet zonder een vakbond. Het is goed dat die er is en wij voelen ons prima thuis bij de NPB.'

EEN HECHT TEAM

Met zijn NPB-jubileumspeld op zijn colbert stapt Ton Reinds het politiebureau aan de Stieltjesstraat in Nijmegen binnen. We gaan het daar met Jelle hebben over vroeger en nu. De inhoud van het vak is veranderd, maar de charme is er nog: 'Dat je met elkaar een team vormt,' vertelt Jelle. 'Een hecht team, als het erop aankomt. In ad-hoc-situaties is er niks mis met de politieorganisatie. Dan zijn we heel sterk. Dan zijn we er voor elkaar.' Opa: 'Die saamhorigheid heb ik altijd een mooi deel van het politiewerk gevonden.'

Als de politieorganisatie ter sprake komt, is er direct veel gespreksstof voorhanden. Niet negatief van toon, want beiden houden van het politievak, maar wel kritisch over wat er in al die jaren toch aan vreemde 'hoge-heren-gedachten' en 'achter-het-bureau-wijsheid' ingeslopen is. Telkens iets nieuws, waardoor kostbare kennis en ervaring verloren ging. Reinds: 'Ik snap nog steeds niet waarom ze in de beginjaren '90 het netwerk van de rijkspolitie niet behouden hebben. Dat was in de basis goed. Ja, het moest gemoderniseerd worden, maar dat kon. Dat was beter en goedkoper geweest dan wat er daarna van gemaakt is.'

‘Toen waren er ook al te weinig dienders en het wordt nog erger’

‘Als ik zie wat jij nu aan je koppel en kleding hebt hangen, dan ben ik blij dat ik dat vroeger allemaal niet nodig had’

Jelle: 'De politie is een managementorganisatie geworden. Het gaat te veel over cijfers. De politie wordt gezien als een bedrijf en dat is het zeker niet! Je kunt niet dezelfde regels toepassen als voor een commercieel bedrijf. We zijn een organisatie die er voor de leefbaarheid van de totale maatschappij en voor de burgers is. Dat vraagt een andere soort betrokkenheid en kijk op hoe zaken geregeld moeten worden.'

ZELF ROOSTEREN EN WETEN WAT ER SPEELT

De planning van diensten komt aan de orde. "We zijn hier voorzichtig begonnen met zelfroosteren, omdat een centrale planning, door vooral niet-politiemensen, het toch niet is,' aldus Jelle. 'Als team, waarbij een groot beroep op collegialiteit wordt gedaan, moet je weten wat er in je team en in je eigen gebied op straat speelt.' Zijn opa onderschrijft dat: 'In Doesburg deed ik zelf de planning. Ik wist van de collega's wat er gaande was, ook thuis, en wat de wensen en mogelijkheden van een ieder waren. Daar hield ik rekening mee, als het even kon. Dat heet betrokkenheid en die begint bij de leiding. Als ik bijvoorbeeld een uitgevallen nachtdienst niet geregeld kon krijgen, maar wel een bureaudienst voor de volgende dag, dan deed ik die nachtdienst zelf. Politiewerk doe je nu eenmaal met elkaar. Dan kun je het maar beter kleinschalig houden. Dat is beter te overzien. In Doesburg werkte dat toen prima. We hadden een goeie club jonge mensen. Mede daardoor heb ik altijd met plezier bij de politie gewerkt.'

FLO VERSUS LFU

Ton Reinds werkte eerst in een drukkerij. 'Maar ik wilde naar buiten, niet de hele dag tussen de muren en zo kwam ik bij de politie terecht. Daar heb ik nooit spijt van gehad. Het was een mooie tijd. Toch nog te snel afgelopen, wat mij betreft, maar zo ging het nu eenmaal rondom de grote reorganisatie in 1994 van de rijks- en gemeentepolitie naar de regiopolitie. Toen had je nog het Functioneel Leeftijdsonslag (FLO), waardoor agenten op hun 60-ste moesten stoppen. Dat was een prima regeling.' Maar het FLO en zijn opvolger de AFUP zijn afgeschaft en het levensloopsparen wordt dat ook, zodat Jelle alleen nog uitzicht heeft op vervroegd stoppen via de Regeling levensfasen-uren (LFU). 'Ik ga er maar vanuit dat ik de 67 moet halen. Dat is toch heel wat minder gunstig dan in de tijd van mijn opa. En ons werk is er zeker niet eenvoudiger op geworden. Volgens mij is het politievak nu zwaarder dan toen.'

Opa wil daarmee wel instemmen. 'Jij doet volgens mij sowieso te veel aan neventaken,' reageert hij. Jelle: 'Soms is het wel veel, maar aan de andere kant maakt het dit werk ook extra leuk en uitdagend. En dat is wat ik zocht als politieman. Dat je niet weet hoe je dag eruitziet, als je naar je werk gaat. Maar ook dat je het ergens voor doet; iets toevoegt.' Reinds gaat verder: 'En dan die uitrusting van tegenwoordig. Je hebt echt heel veel bij je. Straks komt er ook nog een taser bij.' Jelle: 'We hebben dan een keuze uit wel zes middelen om in te zetten bij een calamiteit. Daar horen ook onze handen en mond bij. Het liefste regel ik het daarmee, maar we kunnen dat andere niet missen, op straks misschien de pepperspray na.'

MACHT EN GEZAG

Onvermijdelijk zijn we daarmee aangeland bij de conclusie dat er in deze tijd, mede door de alles filmende smartphones, anders naar politiemensen wordt gekeken dan tijdens de loopbaan van opa Reinds. Het gaat dan over macht en gezag. Macht heeft de politie via de wet, die gehandhaafd moet worden. Het dienstpistool en de huidige andere geweldsmiddelen horen bij die macht van de politie. Daarmee is handhaving af te dwingen. Gezag werkt de andere kant op. De burger heeft in dat geval ontzag (respect) voor de wet en de politie. Meer en meer lijkt dit op een utopie. Het is de tijdsgeest, we hebben het er maar mee te doen.

Volgens Ton Reinds was de politie in zijn tijd veel meer een zichtbaar en bereikbaar onderdeel in de samenleving: 'De politie was nooit ver weg; veel plaatsen hadden een politiebureau', is zijn conclusie. 'Het was ook veel meer geaccepteerd dat wij corrigerend optraden. Daarvoor was de gummiknuppel nuttig. Vooral bij jongeren die een les te leren hadden. Dat ding deed zeer, soms wel een hele tijd, maar bracht niet echt schade toe. Met de huidige wapenstok hadden we dat niet kunnen doen. Het gebruik van de gummiknuppel werd toen meer geaccepteerd. Als een ouder bijvoorbeeld verhaal kwam halen en wij het waarom uitgelegd hadden, dan was de reactie: oké, dan krijgt hij van mij nog een keer...'

Ton Reinds

85 jaar

Start politie: 1959 (Rijkspolitieschool Arnhem)

Eerste standplaats Goirle (Noord-Brabant)

Laatste standplaats Doesburg (1979-1991)

Laatste rang: adjudant (plv. groepscommandant in de functie van kapitein)

Vroegpensioen op 57-jarige leeftijd bij reorganisatie

68 jaar lid van de vakbond, waarvan 60 jaar van de NPB

Jelle Jansen

34 jaar

Start politie: begin 2008

Eerste en huidige standplaats Nijmegen Dukenburg

Hoofdagent (incidentenafhandeling) met neventaken: biker, afhandeling openstaande vonnissen, T.C.O. en deelnemer klankbordgroep hoor en wederhoor voor de teamleiding

Lid van de NPB sinds 2008

Gezin met twee jonge kinderen

DE POLITIE IS JE BESTE VRIEND

Volgens Jelle is de voormalige slogan 'De politie is je beste vriend' mede schuldig aan het gedaalde respect voor dienders. 'Ik vond die slogan echt onzin. Wij zijn niet de beste vriend van iemand! Wij zijn orde- en wetshandhavers! Uiteraard staan we ten dienste van de maatschappij. Vaak zelfs op meer terreinen dan bij onze eigenlijk taak hoort, maar een vriend...? Nee, dat zeker niet. We moeten wel duidelijk blijven in wie we zijn en wat onze taak is. Niet met ons laten spotten.'

In opa's tijd was dat niet anders. Al vroeg in zijn loopbaan werkte hij met Ambonezen. Niet altijd eenvoudig, maar keiharde duidelijkheid hielp dan wel, zo vertelt Ton: 'Ik werd eens bedreigd met

'Ik weet waar je woont!' Mijn weerwoord was een keihard dreigement aan het adres van de afzender. Niet leuk, maar het moest wel. Daarna geen last meer van hem gehad. Het is belangrijk dat je de grenzen bewaart tussen politie en burgers.' Jelle: 'Als wij dat zo zouden doen, hebben we grote kans dat we de volgende dag breeduit op internet en in de krant staan. Uiteraard zonder de context. Dat maakt ons werk, vooral het corrigerende deel, een stuk moeilijker. Maar het is zoals het is, ook daar moeten we mee leren omgaan.'

Op het Nijmeegse bureau komen nog diverse onderwerpen aan de orde tussen opa en kleinzoon. Betrokken zijn ze en dat blijven ze. Eens een politieman, altijd een politieman! ■